

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

7 päivänä marraskuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 655/2014 – Eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys – 5 artiklan a alakohta – Menettely turvaamismääräyksen saamiseksi – 4 artiklan 8–10 alakohta – Tuomioistuinratkaisun, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon ja virallisen asiakirjan käsitteet – Kansallinen maksamismääräys, josta voidaan esittää vastalause – 18 artiklan 1 kohta – Määräajat – 45 artikla – Poikkeuksellinen tilanne – Käsite

Asiassa C-555/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sofiyski rayonen sad (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 16.8.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 30.8.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

K.H.K.

vastaan

B.A.C. ja

E.E.K.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Safjan sekä tuomarit L. Bay Larsen ja C. Toader (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Euroopan komissio, asiamiehinään I. Zaloguin, M. Wilderspin, M. Heller ja C. Georgieva-Kecsmar,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.7.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräysmenettelyn käyttöön ottamisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 15.5.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 655/2014 (EUVL 2014, L 189, s. 59) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä K.H.K. ja toisaalta B.A.C. ja E.E.K. (jäljempänä yhdessä velalliset) ja jossa on kyse sellaisen saatavan, jonka K.H.K. väittää sillä olevan B.A.C:ltä ja E.E.K:lta, pakkoperinnästä erityisesti eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen avulla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 655/2014 johdanto-osan 5, 13, 14 ja 37 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(5) Kaikissa jäsenvaltioissa on otettu käyttöön kansallisia menettelyjä tilivarojen turvaamismääräysten kaltaisia turvaamistoimenpiteitä varten, mutta tällaisten toimenpiteiden myöntämisen edellytykset ja niiden täytäntöönpanon tehokkuus vaihtelevat huomattavasti valtiosta toiseen. Lisäksi kansallisten turvaamistoimenpiteiden hakeminen voi osoittautua vaivalloiseksi asioissa, joiden vaikutukset ulottuvat rajojen yli, varsinkin jos velkoja pyrkii turvaamaan useita tilejä eri jäsenvaltioissa. Näyttäisi sen vuoksi olevan tarpeen ja asianmukaista hyväksyä velvoittava ja sellaisenaan sovellettava unionin säädös, jolla luodaan uusi unionin menettely, jonka avulla voidaan rajat ylittävissä tapauksissa turvata pankkitileillä olevat varat tehokkaasti ja nopeasti.
--
(13) Turvaamismääräysasian ja pääasiakanteen välisen läheisen yhteyden varmistamiseksi olisi kansainvälinen toimivalta antaa turvaamismääräys osoitettava sen jäsenvaltion tuomioistuimille, jonka tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista pääasia. Tätä asetusta sovellettaessa pääasiakanteen käsitteen tulisi kattaa kaikki menettelyt, joiden tavoitteena on saada asianomaiseen vaatimukseen sovellettava täytäntöönpanokelpoinen asiakirja ja joihin kuuluisivat esimerkiksi maksumääräyksiä koskevat yksinkertaistetut menettelyt ja Ranskan *procédure de référé* -menettelyn kaltaiset menettelyt. Jos velallinen on kuluttaja, jonka kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, ainoastaan kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilla tulisi olla toimivalta antaa turvaamismääräys.
(14) Turvaamismääräyksen antamisen edellytykset olisi määriteltävä siten, että toisaalta turvataan asianmukaisesti velkojan oikeus saada tällainen määräys ja toisaalta suojellaan velallisen etuja ja ehkäistään määräyksen väärinkäyttö.
--
--
(37) Jotta voidaan varmistaa, että turvaamismääräys annetaan ja pannaan täytäntöön viipymättä, tässä asetuksessa olisi vahvistettava määräajat, joiden kuluessa menettelyn eri vaiheet on saatava päätökseen. Menettelyyn osallisina olevien tuomioistuinten tai viranomaisten tulisi voida poiketa näistä määräajoista ainoastaan poikkeustapauksissa, esimerkiksi asioissa, jotka ovat oikeudellisesti tai sisällöltään erityisen monimutkaisia.”

4 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tällä asetuksella perustetaan unionin menettely, jonka avulla velkoja voi saada eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen, jäljempänä ’turvaamismääräys’ tai ’määräys’, jolla estetään määräyksessä mainittuun määrään saakka velkojan vaatimuksen myöhemmän täytäntöönpanon vaarantaminen, joka tapahtuu siirtämällä tai nostamalla varoja, joita velallinen pitää tai hänen puolestaan pidetään jäsenvaltiossa sijaitsevalla pankkitilillä.

2. Velkoja voi käyttää turvaamismääräystä vaihtoehtona kansallisen lainsäädännön mukaisille turvaamistoimenpiteille.”

5 Mainitun asetuksen 4 artiklan 8–10 alakohdan mukaan asetuksessa tarkoitetaan

”8) ’tuomiolla’ jäsenvaltioiden tuomioistuimen antamaa tuomiota riippumatta siitä, miksi sitä kutsutaan, samoin kuin tuomioistuimen virkamiehen tekemää kustannusten tai kulujen määrittämistä koskevaa päätöstä;

9) ’tuomioistuimessa tehdyllä sovinnolla’ jäsenvaltion tuomioistuimen hyväksymää tai menettelyn kuluessa jäsenvaltion tuomioistuimessa tehtyä sovintoa;

10) ’virallisella asiakirjalla’ asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja jonka aitous

a) koskee asiakirjan allekirjoitusta ja sisältöä ja

b) on viranomaisen tai muun tähän tarkoitukseen valtuutetun tahon vahvistama”.

6 Saman asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Saatavuus” ja joka kuuluu asetuksen 2 lukuun, jonka otsikko on ”Menettely turvaamismääräyksen saamiseksi”, säädetään seuraavaa:

”Turvaamismääräys on velkojan käytettävissä seuraavissa tilanteissa:

a) ennen kuin velkoja panee vireille pääasiakanteen jäsenvaltiossa velallista vastaan tai milloin tahansa pääasiakanteen käsittelyn aikana tuomion antamiseen tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon hyväksymiseen tai tekemiseen asti;

b) velkojan saatua jäsenvaltiossa tuomion, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus.”

7 Asetuksen N:o 655/2014 6 artiklan, jonka otsikko on ”Toimivalta”, 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos velkoja ei vielä ole saanut tuomiota, tuomioistuimessa tehtyä sovintoa tai virallista asiakirjaa, toimivalta antaa turvaamismääräys kuuluu niille jäsenvaltion tuomioistuimille, jotka ovat asianmukaisten sovellettavien toimivaltasääntöjen mukaisesti toimivaltaisia ratkaisemaan pääasian.

--

4. Jos velkoja on saanut virallisen asiakirjan, toimivalta antaa kyseisessä asiakirjassa yksilöityä vaatimusta koskeva turvaamismääräys on sitä varten nimetyillä tuomioistuimilla jäsenvaltiossa, jossa kyseinen asiakirja laadittiin.”

8 Tämän asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomioistuin antaa turvaamismääräyksen, jos velkoja on esittänyt riittävät todisteet, joiden avulla tuomioistuin voi varmistua siitä, että on pikainen tarve turvaamismääräyksen muodossa toteutettavalle turvaamistoimenpiteelle, koska on olemassa todellinen riski siitä, että ilman tällaista toimenpidettä velkojan velalliseen kohdistaman vaatimuksen myöhempi täytäntöönpano estyy tai olennaisesti vaikeutuu.

2. Jos velkoja ei vielä ole saanut jäsenvaltiossa tuomiota, tuomioistuimessa tehtyä sovintoa tai virallista asiakirjaa, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus, velkojan on myös toimitettava tuomioistuimelle riittävät todisteet siitä, että hän todennäköisesti menestyy velalliseen kohdistamassaan pääasiavaatimuksessaan.”

9 Mainitun asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Turvaamismääräystä koskeva hakemus tehdään käyttäen 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen vahvistettua lomaketta.”

10 Saman asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos velkoja on saanut jäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoisen tuomion, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus, ja velkojalla on syytä olettaa, että velallisella on yksi tai useampi tili tietyn jäsenvaltion pankissa, mutta hän ei tiedä pankin nimeä ja/tai osoitetta eikä IBAN- tai BIC-tunnusta taikka muuta pankin numeroa, jonka perusteella pankki on mahdollista tunnistaa, hän voi pyytää, että tuomioistuin, jolle turvaamismääräystä koskeva hakemus tehdään, pyytäisi täytäntöönpanojäsenvaltion tiedonhankintaviranomaista hankkimaan tiedot, joiden perusteella pankki ja velallisen tili tai tilit voidaan tunnistaa.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, velkoja voi tehdä kyseisessä alakohdassa tarkoitettua hakemuksen, kun tuomio, tuomioistuimessa tehty sovinto tai virallinen asiakirja ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen ja turvattava määrä on merkittävä ottaen huomioon asian kannalta olennaiset seikat, ja velkoja on esittänyt riittävät todisteet, joiden avulla tuomioistuin voi varmistua tilittietojen tarpeen kiireellisyydestä, koska on olemassa riski siitä, että ilman näitä tietoja velkojan velalliseen kohdistaman vaatimuksen täytäntöönpano todennäköisesti vaarantuu, mikä voisi johtaa velkojan taloudellisen tilanteen merkittävään heikkenemiseen.”

11 Asetuksen N:o 655/2014 18 artiklassa säädetään turvaamismääräystä koskevasta hakemuksesta tehtävän päätöksen määräajoista. Sen 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos velkoja ei vielä ole saanut tuomiota, tuomioistuimessa tehtyä sovintoa tai virallista asiakirjaa, tuomioistuin antaa päätöksensä kymmenennen työpäivän loppuun mennessä siitä, kun velkoja jätti hakemuksensa tai tapauksen mukaan täydensi sitä.

2. Jos velkoja on jo saanut tuomion, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan, tuomioistuin antaa päätöksensä viidennen työpäivän loppuun mennessä siitä, kun velkoja jätti hakemuksensa tai tapauksen mukaan täydensi sitä.”

12 Kyseisen asetuksen 45 artiklassa säädetään, että ”jos tuomioistuin tai asianomainen viranomainen ei poikkeuksellisessa tilanteessa voi noudattaa – – 18 artiklassa – – vahvistettuja määräaikoja, tuomioistuimen tai viranomaisen on toteutettava kyseisissä säännöksissä edellytetyt toimet mahdollisimman pian”.

Bulgarian oikeus

- 13 Siviiliprosessilain (grazhdanski protsesualen kodeks), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan (jäljempänä GPK), 47 §:n, jonka otsikko on ”Tiedoksianto kiinnittämällä ilmoitus”, 1 momentissa säädetään, että ”jos vastaajaa ei tavoiteta oikeudenkäyntiasiakirjoissa olevasta osoitteesta kuukauden kuluessa eikä ole löydettävissä henkilöä, joka suostuu vastaanottamaan tiedoksiannon, tiedoksiantaja kiinnittää tiedoksiannon asianomaisen henkilön asunnon oveen tai postilaatikkoon tai, jos näille ei ole pääsyä, talon oveen tai näkyvälle paikalle sen läheisyyteen. Jos tiedoksiantajalla on pääsy postilaatikolle, hän jättää tiedoksiannon myös siihen. On todettava, että vastaajaa ei tavoiteta oikeudenkäyntiasiakirjoissa olevasta osoitteesta, jos tähän osoitteeseen on tehty tuloksetta vähintään kolme käyntiä vähintään viikon välein ja vähintään yksi käynti on tehty vapaapäivänä. Sääntöä ei sovelleta, jos tiedoksiantaja on saanut kiinteistöyhtiön isännöitsijältä tai asianomaisen kunnan pormestarilta tai muulla tavoin tiedon siitä, että vastaaja ei asu tässä osoitteessa, ja tämä mainitaan ilmoituksessa tietolähdettä koskevine tietoineen”.
- 14 GPK:n 410 §:ssä, jonka otsikko on ”Maksamismääräyksen antamista koskeva hakemus” ja joka kuuluu lain 37 lukuun, joka koskee maksamismääräysmenettelyä, säädetään seuraavaa:
- ”(1) Hakija voi hakea maksamismääräyksen antamista
1. rahamääräisistä saatavista tai lajiesineitä koskevista saatavista, jos rayonen sad on vaatimuksen osalta toimivaltainen
 2. irtaimen esineen hallinnan luovuttamisesta, kun velallinen on saanut sen haltuunsa palauttamisvelvoitteella, siihen kohdistuu panttioikeus tai velallinen on välittänyt sen hallinnansiirtovelvoittein, jos rayonen sad on vaatimuksen osalta toimivaltainen.
- (2) Hakemuskirjelmään on sisällyttävä täytäntöönpanomääräystä koskeva hakemus, ja sen on täytettävä edellä 127 §:n 1 ja 3 momentissa sekä 128 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty vaatimukset. Hakemuksessa on mainittava pankkitilitiedot tai muu maksutapa.”
- 15 GPK:n 414 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ”(1) Velallinen voi esittää kirjallisen vastalauseen maksamismääräyksestä tai sen osasta. Vastalauseetta ei tarvitse perustella, 414a §:ssä mainittuja tapauksia lukuun ottamatta.
- (2) Vastalause on esitettävä kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Määräaikaa ei voida pidentää.”
- 16 GPK:n 415 §:n 1 ja 5 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”(1) Tuomioistuimien ilmoittaa seuraavissa tapauksissa hakijalle mahdollisuudesta nostaa kanne saatavansa toteamiseksi:
1. jos vastalause esitettiin määräajassa
 2. jos maksamismääräys annettiin velalliselle tiedoksi edellä 47 §:n 5 momentissa säädetyn mukaisesti
 3. jos tuomioistuimien on hylännyt maksamismääräyksen antamista koskevan hakemuksen.

--

(5) Jos hakija ei esitä todisteita siitä, että kanne on nostettu määräajassa, tuomioistuin toteaa maksamismääräyksen, ja jäljempänä 418 §:n nojalla annetun täytäntöönpanomääräyksen, kokonaan tai osittain pätemättömäksi.”

- 17 GPK:n 416 § koskee maksamismääräyksen täytäntöönpanokelpoiseksi tulemista ja siinä säädetään, että ”jos vastalauseetta ei esitetä määräajassa tai se peruutetaan taikka tuomiosta, jolla saatava todetaan, tulee lainvoimainen, maksamismääräyksestä tulee täytäntöönpanokelpoinen. Tuomioistuin antaa maksamismääräyksen perusteella täytäntöönpanomääräyksen ja merkitsee sen maksamismääräykseen”.
- 18 GPK:n 618a §:ssä, joka koskee asetuksessa N:o 655/2014 tarkoitettua eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä, säädetään seuraavaa:

”(1) Ennen kanteen nostamista voidaan hakea eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä pääasiassa toimivaltaiselta ensimmäisen asteen tuomioistuimelta.

(2) Eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä voidaan hakea toimivaltaiselta ensimmäisen asteen tuomioistuimelta asetuksen [N:o 655/2014] 4 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettua virallisen asiakirjan laatimisen jälkeen.

(3) Kantaja voi milloin tahansa oikeudenkäynnin kuluessa sen päättymiseen saakka hakea eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä tuomioistuimelta, jossa asia on vireillä. Jos eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä haetaan kassaatiomenettelyn yhteydessä, toisen asteen tuomioistuin on toimivaltainen asiassa.

(4) Eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä voidaan hakea sen jälkeen, kun pääasiaa käsittelevä ensimmäisen asteen tuomioistuin on antanut tuomion tai tuomioistuimessa tehty sovinto on hyväksytty.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 19 Pääasian hakija on jättänyt ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Sofiyski rayonin sadin III osaston 155. jaostoon (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) GPK:n 410 §:n nojalla velallisia koskevan maksamismääräyshakemuksen, jonka mukaan heidän on yhteisvastuullisesti maksettava hakijalle summa, joka vastaa 20.10.2017 tehtyyn kauppaa koskevaan esisopimukseen ja tämän sopimuksen muutokseen perustuvaa suoritusta, lakisääteisine korkoineen, jotka lasketaan 2.3.2018 lukien siihen saakka, kunnes vaadittu määrä on lopullisesti maksettu.
- 20 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin antoi 5.4.2018 maksamismääräyksen GPK:n 410 §:n nojalla. Jäljennökset kyseisestä maksamismääräyksestä annettiin tiedoksi velallisille 18.4.2018 lähettämällä ne heidän Sofiassa (Bulgaria) sijaitseviin osoitteisiinsa, jotka pääasian hakija oli maininnut hakemuksessa ja jotka vastasivat kansallisessa väestörekisterissä olevia osoitetietoja.
- 21 Kyseiset tiedoksiannot palautuivat takaisin lähettäjälle, koska velallisia ei tavoitettu ilmoitetuista osoitteista. Velalliset eivät myöskään reagoineet määräajassa tiedoksiantoihin, jotka oli toteutettu GPK:n 47 §:n 1 momentin mukaisesti eli kiinnittämällä ne velallisten oveen tai postilaatikkoon. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole kyennyt selvittämään muuta velallisille kuuluvaa osoitetta.
- 22 GPK:n 415 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla kyseinen tuomioistuin ilmoitti 2.8.2018 antamallaan päätöksellä, joka annettiin pääasian hakijalle tiedoksi 3.8.2018, että se voi nostaa velallisia vastaan kanteen saatavansa toteamiseksi.

- 23 Kyseisen määräyksen antamispäivänä pääasian hakija jätti GPK:n 618a §:n ja asetuksen N:o 655/2014 8 artiklan nojalla hakemuksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen, jotta tämä antaisi eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen, joka koskee velallisten pankkitilejä Ruotsissa, koska nämä olivat lähteneet Bulgariasta ja oleskelivat kyseisenä ajankohtana Ruotsissa.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin antoi 2.8.2018 määräyksen, jossa tämä uusi hakemus ja sen liitteet esitettiin Sofiyski rayonen sadin II siviiliasioita käsittelevän osaston puheenjohtajalle erillisen menettelyn aloittamiseksi ja esittelevän tuomarin määräämiseksi. Kyseinen puheenjohtaja kuitenkin siirsi asian ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen ja kehotti tätä ratkaisemaan asian sillä perusteella, että GPK:n 410 §:n nojalla 5.4.2018 annettu maksamismääräys oli asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettu virallinen asiakirja eikä perusteita erillisen menettelyn aloittamiselle ollut.
- 25 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei ole samaa mieltä. Se katsoo, että GPK:n 410 §:n mukainen määräys ei ole välittömästi täytäntöönpanokelpoinen, koska siitä voidaan esittää vastalause GPK:n 414 §:n nojalla. Tällainen määräys ei näin ollen voi olla asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettu virallinen asiakirja. Tämä välittömän täytäntöönpanokelpoisuuden puuttuminen seuraa myös GPK:n 415 §:n 5 momentista, jonka mukaan velkojan on osoitettava, että tämä on nostanut kanteen määräajassa, sillä uhalla, että määräys todetaan pätemättömäksi. Nyt käsiteltävässä asiassa ei siis ole annettu sellaista täytäntöönpanokelpoista määräystä, jota olisi pidettävä virallisena asiakirjana ja jonka perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi antaa maksamismääräysmenettelyssä eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen GPK:n 618a §:n 2 momentin nojalla. Tällainen määräys voitaisiin GPK:n 618a §:n 3 momentin mukaan antaa ainoastaan erillisessä pääasiamenettelyssä.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää lisäksi, että GPK:n 410 §:ssä säädetystä maksamismääräysmenettelyssä asiaa käsittelevää tuomioistuinta sitoo ainoastaan määräaika, joka on vahvistettu kansallisessa oikeudessa maksamismääräyksen antamista varten ja joka keskeytyy tuomioistuimen lomakausien ajaksi. Asetuksen N:o 655/2014 18 artiklan 1 kohdassa säädetään sen sijaan määräajasta, jonka kuluessa tuomioistuimen on lausuttava eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä koskevasta hakemuksesta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko tämä määräaika ensisijainen kansallisen oikeuden säännöksiin nähden siten, että sen on annettava ratkaisu kyseisen asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, vaikka tämä määräaika sijoittuu tuomioistuimen lomakaudelle.
- 27 Tässä tilanteessa Sofiyski rayonen sad päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [GPK:n] 410 §:ssä tarkoitettu maksamismääräys, joka ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen, asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettu virallinen asiakirja?
- 2) Jos [GPK:n] 410 §:ssä tarkoitettu maksamismääräys ei ole virallinen asiakirja, onko silloin velkojan hakemuksesta aloitettava asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettu erillinen menettely [GPK:n] 410 §:n mukaisen menettelyn ulkopuolella?
- 3) Jos [GPK:n] 410 §:ssä tarkoitettu maksamismääräys on virallinen asiakirja, onko tuomioistuin silloin velvollinen tekemään päätöksen asetuksen N:o 655/2014 18 artiklan 1 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa, mikäli kansallisessa oikeussäännössä säädetään, että määräaikaisten kulumisen keskeytyy tuomioistuimen lomakausien ajaksi?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

- 28 On muistutettava, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 26.9.2019, UTEP 2006., C-600/18, EU:C:2019:784, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin tulkita kaikkia unionin oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämässä kysymyksissä.
- 29 Näin ollen on niin, että vaikka esitetyissä kysymyksissä muodollisesti viitataan pääosin asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohdan, 5 artiklan a alakohdan ja 18 artiklan 1 kohdan tulkintaan, se ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä arvioitaessa pääasiaa. Unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon pääasian riidan kohde (ks. analogisesti tuomio 4.9.2014, *eco cosmetics* ja *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ja C-120/13, EU:C:2014:2144, 33 kohta ja tuomio 26.9.2019, UTEP 2006., C-600/18, EU:C:2019:784, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Ensimmäinen kysymys

- 30 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen maksamismääräys, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen, kuuluu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun virallisen asiakirjan käsitteen piiriin.
- 31 Aluksi on todettava, että asetuksen N:o 655/2014 1 artiklasta ilmenee, että sillä perustetaan unionin menettely, jonka avulla velkoja voi kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen turvaamistoimenpiteiden sijaan saada eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen, jolla estetään määräyksessä mainittuun määrään saakka velkojan vaatimuksen myöhemmän täytäntöönpanon vaarantaminen, joka tapahtuu siirtämällä tai nostamalla varoja, joita velallinen pitää tai hänen puolestaan pidetään jäsenvaltiossa avatulla pankkitilillä.
- 32 Kuten asetuksen N:o 655/2014 johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, tässä asetuksessa säädetään sitovista ja sellaisenaan sovellettavista säännöksistä, joilla luodaan tilivarojen turvaamista koskeva yhtenäinen eurooppalainen menettely, jonka avulla voidaan rajat ylittävissä tapauksissa turvata pankkitileillä olevat varat tehokkaasti ja nopeasti.
- 33 Kyseisen asetuksen käytännön soveltamisen helpottamiseksi asetuksessa vahvistetaan määräystä koskevalle hakemukselle vakiolomake, joka on asetuksessa (EU) N:o 655/2014 tarkoitettujen lomakkeiden vahvistamisesta 10.10.2016 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/1823 (EUVL 2016, L 283, s. 1) liitteessä I ja jota velkojan on asetuksen N:o 655/2014 8 artiklan mukaan käytettävä.
- 34 Asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan mukaan velkoja voi tehdä hakemuksen tällaisen turvaamismääräyksen antamisesta ensinnäkin ennen kuin tämä panee vireille pääasiamenettelyn jäsenvaltiossa velallista vastaan tai milloin tahansa pääasiamenettelyn aikana tuomioistuinratkaisun

antamiseen tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon hyväksymiseen tai tekemiseen asti. Toiseksi velkoja voi tehdä tällaisen hakemuksen saatuaan jäsenvaltiossa tuomioistuinratkaisun, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus.

- 35 Asetuksen N:o 655/2014 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos velkoja ei ole vielä saanut tuomioistuinratkaisua, tuomioistuimessa tehtyä sovintoa tai virallista asiakirjaa, toimivalta antaa eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys kuuluu niille jäsenvaltion tuomioistuimille, jotka ovat sovellettavien toimivaltasääntöjen mukaisesti toimivaltaisia ratkaisemaan pääasian. Tämän artiklan 3 ja 4 kohta koskevat tilannetta, jossa velkoja on jo saanut tuomioistuinratkaisun, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan. Yhtäältä kyseisen asetuksen 6 artiklan 3 kohdasta seuraa, että toimivalta antaa tällainen tuomioistuinratkaisussa tai tuomioistuimessa tehdyssä sovinnossa tarkoitettua vaatimusta koskeva turvaamismääräys on sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa tuomioistuinratkaisu annettiin tai tuomioistuimessa tehty sovinto hyväksyttiin tai tehtiin. Toisaalta mainitun asetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaan on niin, että jos velkoja on saanut virallisen asiakirjan, toimivalta antaa kyseisessä asiakirjassa tarkoitettua vaatimusta koskeva eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys on sitä varten nimetyillä tuomioistuimilla jäsenvaltiossa, jossa kyseinen asiakirja laadittiin. Tämä erottelu toistetaan viidennessä kohdassa otsikon ”Toimivalta” alla täytäntöönpanoasetuksen 2016/1823 liitteessä I olevassa lomakkeessa.
- 36 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo pääasiallisesti, että maksamismääräys, jonka se on antanut pääasiassa GPK:n 410 §:n nojalla, ei ollut täytäntöönpanokelpoinen sinä päivänä, jona pääasian hakija teki eurooppalaista tilivarojen turvaamismääräystä koskevan hakemuksen asetuksen N:o 655/2014 8 artiklan nojalla. Tämä tarkoittaisi, ettei ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ole toimivaltaa antaa tällaista määräystä.
- 37 Sen määrittämiseksi, onko kansallinen tuomioistuin, joka on antanut kansallisen oikeuden perusteella maksamismääräyksen, toimivaltainen antamaan myös eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen, on tutkittava, onko velkojan alkuperäjäsenvaltiossa saaman tuomioistuinratkaisun, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai virallisen asiakirjan oltava asetuksessa N:o 655/2014 tarkoitettulla tavalla täytäntöönpanokelpoinen.
- 38 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, jossa ei ole nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sen merkityksen ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ottamalla huomioon paitsi säännöksen sanamuoto myös sen asiayhteys ja kyseessä olevalla säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 8–10 alakohdassa, jossa määritellään tuomioistuinratkaisun, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon ja virallisen asiakirjan käsitteet, ei nimenomaisesti täsmennetä, että kyseessä olevan asiakirjan on oltava täytäntöönpanokelpoinen. Näin ollen on todettava, että tämän säännöksen sanamuodon mukaisen tulkinnan perusteella ei sinänsä voida ratkaista, edellyttääkö mainitun asetuksen mukainen virallisen asiakirjan käsite kyseessä olevan asiakirjan täytäntöönpanokelpoisuutta.
- 40 Mainitun säännöksen asiayhteyden tarkastelun osalta asetuksen N:o 655/2014 7 artiklalla, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleen kanssa, pyritään luomaan oikeudenmukainen tasapaino velkojan intressien ja velallisen intressien välillä, koska siinä säädetään erilaisista edellytyksistä eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen antamisen osalta sen perusteella, onko velkoja jo saanut asiakirjan, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus

alkuperäjäsenvaltiossa, vaiko ei. Erityisesti ensin mainitussa tapauksessa velkojan on ainoastaan osoitettava, että toimenpide on kiireellinen välittömän vaaran vuoksi, kun taas jälkimmäisessä tapauksessa velkojan on myös vakuutettava tuomioistuin siitä, että *fumus boni juris* täyttyy.

- 41 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 68 ja 69 kohdassa, asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 8–10 alakohdan tulkinta, jonka mukaan velkojan saama asiakirja, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen alkuperäjäsenvaltiossa, olisi kyseisessä säännöksessä tarkoitettu tuomioistuinratkaisu, tuomioistuimessa tehty sovinto tai virallinen asiakirja, voisi horjuttaa tämän tuomion edellisessä kohdassa tarkoitettua tasapainoa.
- 42 Tätä tulkintaa tukee lisäksi asetuksen N:o 655/2014 14 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan 20 perustelukappaleen kanssa, sanamuoto, jonka mukaan pyyntö velallisen pankkitilejä koskevien tietojen hankkimisesta voidaan tehdä erityisesti silloin, kun on olemassa täytäntöönpanokelpoinen asiakirja. Tällainen pyyntö voi perustua asiakirjaan, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen, poikkeustapauksessa ja ainoastaan, jos tietyt tiukemmat edellytykset täyttyvät.
- 43 Myös asetuksen N:o 655/2014 valmisteluasiakirjat vahvistavat tällaisen tulkinnan. Ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen luomisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa (KOM(2011) 445 lopullinen) eroteltiin yhtäältä tilanne, jossa velkojalla on jo tuomioistuinratkaisu, tuomioistuimessa tehty sovinto tai virallinen asiakirja, joka on täytäntöönpanokelpoinen täytäntöönpanojäsenvaltiossa, ja toisaalta tilanne, jossa velkoja ei ole vielä pannut vireille pääasiamenettelyä tai jossa velkoja on saanut vastaajaa vastaan asiakirjan, joka on täytäntöönpanokelpoinen alkuperäjäsenvaltiossa mutta jota ei ole vielä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi täytäntöönpanojäsenvaltiossa.
- 44 Unionin lainsäätäjä on kuitenkin luopunut tällaisesta erottelusta, joka koskee asiakirjan täytäntöönpanokelpoisuutta alkuperäjäsenvaltiossa ja täytäntöönpanojäsenvaltiossa, ja eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen antamisen edellytykset, jotka koskivat tilannetta, jossa velkojalla oli jo täytäntöönpanokelpoinen asiakirja alkuperäjäsenvaltiossa, siirrettiin sen sijaan sovellettaviksi tilanteessa, jossa velkojalla on asiakirja, jossa velallista vaaditaan maksamaan velkojan vaatimus. Näin ollen asetuksen N:o 655/2014 valmisteluasiakirjojen tarkastelu osoittaa, että jotta kyseistä asiakirjaa voidaan pitää tässä asetuksessa tarkoitettuna tuomioistuinratkaisuna, tuomioistuimessa tehtynä sovintona tai virallisena asiakirjana, sen on oltava täytäntöönpanokelpoinen alkuperäjäsenvaltiossa.
- 45 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen maksamismääräys, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen, ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettun virallisen asiakirjan käsitteen piiriin.

Toinen kysymys

- 46 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan a alakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista vireillä olevaa maksamismääräysmenettelyä voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna pääasiamenettelynä.
- 47 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleesta ilmenee, että pääasiamenettelyn käsitteen tulisi kattaa kaikki menettelyt, joiden tavoitteena on saada asianomaiseen vaatimukseen sovellettava täytäntöönpanokelpoinen asiakirja ja joihin kuuluisivat esimerkiksi maksamismääräyksiä koskevat yksinkertaistetut menettelyt. Näin ollen asetuksessa N:o 655/2014 annetaan tälle käsitteelle laaja ulottuvuus.

- 48 Koska velallisia ei tässä tapauksessa löydetty ilmoitetusta osoitteesta Bulgariassa ja koska he eivät reagoineet tiedoksiantoihin GPK:n 414 §:ssä säädettyssä kahden viikon määräajassa, tuomioistuin ilmoitti pääasian hakijalle GPK:n 415 §:n 1 momentin 2 kohtaan perustuvasta mahdollisuudesta nostaa kanne saatavansa toteamiseksi.
- 49 Lisäksi GPK:n 415 §:n 5 momentissa säädetään, että jos hakija ei esitä todisteita siitä, että kanne on nostettu määräajassa, tuomioistuin toteaa maksamismääräyksen kokonaan tai osittain pätemättömäksi. Ennakkoratkaisupyynnöstä ei kuitenkaan ilmene, että menettely olisi keskeytetty tai että siitä olisi luovuttu, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkistuksista muuta johdu.
- 50 Tästä seuraa, että jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä olevista tarkistuksista muuta johdu, pääasian hakijan kyseisessä tuomioistuimessa vireille panemaa maksamismääräysmenettelyä on pidettävä tässä tuomioistuimessa vireillä olevana asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuna pääasiamenettelynä.
- 51 Nyt käsiteltävässä asiassa ei siis pitäisi olla tarpeen, että pääasian hakija saattaa vireille erillisen menettelyn GPK:n 410 §:n mukaisen menettelyn ulkopuolella.
- 52 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista vireillä olevaa maksamismääräysmenettelyä voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna pääasiamenettelynä.

Kolmas kysymys

- 53 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 655/2014 45 artiklaa tulkittava siten, että tuomioistuimen lomakaudet kuuluvat kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna poikkeuksellisen tilanteen käsitteen piiriin.
- 54 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksistä, jotka koskevat asetuksen N:o 655/2014 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna määräajan noudattamista, on todettava, että tämän säännöksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin antaa päätöksensä kymmenennen työpäivän loppuun mennessä siitä, kun velkoja jätti hakemuksensa tai tapauksen mukaan täydensi sitä.
- 55 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 37 perustelukappaleesta ilmenee, että näistä määräajoista säädetään, jotta eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys annetaan ja pannaan täytäntöön viipymättä. Mainitun asetuksen 45 artiklassa säädetään kuitenkin mahdollisuudesta poiketa mainituista määräajoista silloin, kun se on perusteltua poikkeuksellisen tilanteen vuoksi, esimerkiksi asioissa, jotka ovat oikeudellisesti tai sisällöltään erityisen monimutkaisia, kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan 37 perustelukappaleessa todetaan. Tässä yhteydessä tuomioistuimen lomakausia ei voida pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna poikkeuksellisena tilanteena.
- 56 Edellä esitetystä seuraa, että asetuksen N:o 655/2014 45 artiklaa on tulkittava siten, että tuomioistuimen lomakaudet eivät kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna poikkeuksellisen tilanteen käsitteen piiriin.

Oikeudenkäyntikulut

- 57 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräysmenettelyn käyttöön ottamisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 15.5.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 655/2014 4 artiklan 10 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen maksamismääräys, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen, ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun virallisen asiakirjan käsitteen piiriin.
- 2) Asetuksen N:o 655/2014 5 artiklan a alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista vireillä olevaa maksamismääräysmenettelyä voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna pääasiamenettelynä.
- 3) Asetuksen N:o 655/2014 45 artiklaa on tulkittava siten, että tuomioistuimen lomakaudet eivät kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitetun poikkeuksellisen tilanteen käsitteen piiriin.

Allekirjoitukset